

Piata nedel'a v období cez rok A

Mt 5, 13 - 16

8. február 2026

Milé sestry a bratia a v Kristovi

Každý z nás túži po určitej dokonalosti. Chceme sa pokladať za spravodlivých, pokiaľ je možné chceme stáť - aspoň domnele - na strane dobra. S dobrom má dočinenia aj morálka a náboženstvo, ale často dobro v nich chápeme skratkovite, ako niečo, na čom môžeme mať bezprostrednú účasť. Napr. len tým, že sa na základe úsudku, začneme - na rozdiel od druhých - pokladať za dobrých. Ale funguje to naozaj takto jednoducho?

Aj Ježiš od nás v dnešnom evanjeliu vyžaduje určitú mravnosť. Ale obrazné vyjadrenia, ktoré pritom používa naznačujú, že cesta k mravnosti je zložitejšia, nestačí len stotožniť sa v úsudku s dobrom, tak ako sme to robili v detstve, keď sme počúvali rozprávku a automaticky sme sa postavili na stranu dobra.

Ježiš podstatu dobra naznačuje obrazom svetla, ktoré sa zapaluje kvoli priestoru, ktorý má svetlo osvietiť. Nejedná sa o pocit vlastného dobra, ani aby sme sa vyhli nejakému prípadnému zlému posudku, či ohováraníu iných iných. Ježiš dokonca s istou dávkou irónie takto chápané dobro označuje za svetlo, ukryté niekam pod nábytok, pod posteľ, alebo za sol', ktorá už stratila svoju chuť, svoje vlastnosti a ktorú preto treba pošliapať.

Dnešné evanjelium rozvíja centrálné motívy Ježišovho učenia zhrnuté v jeho slávnej reči na hore. Mali by sme teda tejto téme venovať dostatok pozornosti.

Čo teda Ježiš sleduje, čo od nás vyžaduje? Ježiš nežiada, aby sme sa stali akýmisi premiantami v triede nášho sveta. Na to nepotreboval dokonca vo svojej dobe ani učeníkov, takí premianti v obore mravnosti už dokonca v tých časoch jestvovali - boli nimi farizeji a zákonníci. A predsa sa od nich Ježiš dištancoval, varoval ostatných pred ich kvasom. Cítil, že ich mravnosť spočívala len v bezprostredných súdoch, ktorým hodnotili seba a druhých. Prípadne v hodnotení, ktoré oni sami očakávali od druhých. Zabúdali, že ľudská duša je zložitejšia, že ona nás vždy vyzýva k ceste ďalej. Uspokojiť sa v hodnotení, že ja som dobrý nás nevedie ďalej, skôr naopak: stáva sa kameňom pýchy, na ktorom sa môžeme aj my, nielen farizeji, v konečnom dôsledku sami potknúť.

V čom teda bola podstata Ježišovej mravnosti, čo nové Ježiš priniesol? Zákon tu bol už dávno pred ním. Ježiš sám zákon uznával, hoci na druhej strane zdôrazňoval, že ho prišiel naplniť. V čom spočívalo jeho naplnenie zákona?

Ježiš nám všetkým pripomína, že ozajstná mravnosť má viesť k druhým. K druhým ľuďom ako aj k Bohu, ktorého ani svojou nábožnosťou nikdy nebudeme mať vo svojej moci. Boha, podobne ako druhého človeka, musíme skôr hľadať. Na tejto ceste potom mravnosťou sa nestane to, čo náhodou objavíme, ale to, čo sa naučíme my sami vytvárať. Mravnosť je aj záležitosťou našej vlastnej činnosti.

Môžu nám pri tom pomôcť asociácie, spojené s Ježišovými obrazmi svetla a soli, ktoré nie sú samy pre seba, ale pre iných. Aj keď tým svetlo v istom zmysle stráca niečo samo seba - triešti sa na jednotlivé lúče.

A rovnako to vidíme v prípade soli. Ani sol' tu nie je sama pre seba - ale pre spojenie s jedlom, ktorému dodá chuť, je tu pre nás, aby nám dodala živiny, ktoré by nám inak chýbali. (Aj keď platí zásada primeraného množstva, veď dnes vieme, že nielen nedostatok natria, soli je škodlivý, ale aj jeho nadužívanie.)

Žijeme v dobe, kedy mnohé z toho, čo automaticky držalo spoločenstvá i spoločnosť samotnú sa otriasa. Niektorí v tom vidia zúženosť možnosti, otriasť a rúcať to ešte viac. Ježiš nás ale vedie k náročnejšej ceste. Chce aby sme svoj život pochopili v službe iným. Aby sme nehľadali dobro len bezprostredne, ale sami sa stali prostriedkom dobra pre iných. Aby sme my sami prinášali do tohoto sveta dobro, lásku, pokoj. Aby sme sa nebáli stať sa prostriedkom dobra pre iných. Možno to znie na prvé počutie nemoderne, ale v tom spočíva naplnenie života. Inak hrozí, že nás tí druhí ako niečo bezcenné pošliapu a hrozí, že nakoniec nenájdem ani sami seba.